

**การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง**
**A Study of Factors Affecting the Effectiveness of Academic Affairs Administration of
Faculties Higher Education Institutions in the Lower Northeastern Region**

สงวนพงศ์ ชวนชม*

Sanguanpong Chuanchom

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Faculty of Education, Vongchavalitkul University, Nakhonratchasima 30000 Thailand

*Corresponding author e-mail: Sanguanpong_chu@vu.ac.th

อำนาจ อยู่คำ

Amnart Yookam

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Faculty of Education, Vongchavalitkul University,

Nakhonratchasima 30000 Thailand

สำเร้ง บุญเรืองรัตน์

Samrerng Boonruangrutana

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Faculty of Education, Vongchavalitkul University,

Nakhonratchasima 30000 Thailand

(Received: March 21, 2019; Revised: August 6, 2019; Accepted, October 21, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2) ศึกษาาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 50 คณะวิชา ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณบดี รองคณบดี หัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ และด้านการรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชาโดยรวม และวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาใน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และปัจจัยด้านผู้บริหาร แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.92 – 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา พบว่า โดยภาพรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านอาจารย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาปัจจัยด้านผู้บริหารและปัจจัยด้านนักศึกษา

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชาโดยรวม รองลงมาด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า มีตัวแปร 4 ตัวแปร จาก 12 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา อยู่ในระดับสูงมาก โดยค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณเท่ากับ 0.948 และตัวแปรต่าง ๆ สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาได้ร้อยละ 89.90 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วยแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ (X_9) ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา (X_{11}) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (X_{10}) และความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ (X_8) โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้
$$\hat{Z} = 0.450Z_9 + 0.345Z_{11} + 0.460Z_{10} - 0.247Z_8$$

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การบริหารงานวิชาการ, สถาบันอุดมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study level of factors affecting the effectiveness of academic affairs administration of faculties in higher education institutions in the lower northeastern region, 2) study level of effectiveness of academic affairs administration of faculties and 3) study factors affecting the effectiveness of academic affairs administration of faculties in higher education institutions in the lower northeastern region. The research samples consisting of deans, associate deans, heads of departments and lecturers from 50 faculties in higher education institutions in the lower northeastern region in the academic year 2017 were selected by multi-stage sampling technique. A questionnaire with five-rating scale was used as research instrument. The effectiveness of academic affairs administration was measured in three aspects: students' learning achievement, job satisfaction of lecturers and faculty overall perception of effectiveness. Factors affecting the effectiveness of academic affairs administration of faculties were measured in three aspects: student factor, lecturer factor and administrator factor. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) of the questionnaire was at 0.80 – 1.00. The reliability as an individual aspect was at 0.921 – 0.987. Mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis was used to analyze data. The results showed as follows:

1. The level of factors affecting the effectiveness of academic affairs administration of faculties was, as a whole and as individual aspect, at high level. Lecturer factor was rated the highest, followed by administrator factor and student factor.

2. The level of effectiveness of academic affairs administration of faculties in higher education institutions in the lower northeastern region was, as a whole and as an individual aspect, at high level. Faculty overall perception of effectiveness of academic affairs administration was rated the highest, followed by job satisfaction of lecturers and students' learning achievement.

3. Four out of twelve factors were found related to the effectiveness of academic affairs administration of faculties in the lower northeastern region at very high level. Multiple correlation coefficient was at 0.948. The prediction of the effectiveness of academic affairs administration made by variables was at 89.90 percent. Variables that can be used to predict the effectiveness of academic affairs administration with statistical significance at 0.01 level were lecturers' motivation (X_9), students' readiness for study (X_1), academic affairs administration (X_{10}) and scholarly qualifications of lecturers (X_8). The regression equation of standard scores was as follows: $Z = 0.450Z_9 + 0.345Z_1 + 0.460Z_{10} - 0.247Z_8$

Keywords: Effectiveness, Academic Affairs Administration, Higher Education Institutions

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ประชากรอุดมศึกษา ประชากรสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ผลผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า กำลังคนที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมและมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทยภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาบรรณอันดีงามเพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล (ราชกิจจานุเบกษา, 2558, น.2) โดยมหาวิทยาลัย

จะต้องมีศักยภาพและจัดเตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามภารกิจของสถาบัน อุดมศึกษา ดังกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ และ 2) มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบัน อุดมศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2554,

น. 44-46) อีกทั้งกระทรวง ศึกษาธิการได้ประกาศปรับปรุงมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2561 และประกาศแนวทางการนำมาตรฐานอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ ฉบับปรับปรุง 24 กันยายน 2561 มาตรฐานการอุดมศึกษาจะครอบคลุมถึงผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย และการบริหารจัดการ ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, น.19)

สถาบันอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา คือ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2554,น.44) การบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารจะมีการบริหารงาน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป แต่การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจของของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุ ตโรจน์ , 2553, น. 2) ประสิทธิภาพของการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประสิทธิภาพทางการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการระดับคณะวิชาจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านอาจารย์และปัจจัยด้านผู้บริหาร คณะวิชา จากผลการวิจัยของพัลลภ พัวพันธ์ (2553) และ พิมพ์อร สดเอี่ยม (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ พบว่า ตัวแปรปัจจัยระดับนักศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับสาขาวิชามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ ดังนั้น ปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านอาจารย์ และปัจจัยด้านผู้บริหารจึงมีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารในระดับคณะวิชา ความสำเร็จของคณะวิชาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของคณบดีและรองคณบดี หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอน โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมการบริหาร และภาวะผู้นำของคณบดีคณะวิชา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี แต่ละจังหวัดมีสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตั้งอยู่ และเป็นสถาบันกลุ่ม ข ที่เน้นการเปิดสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 14

สถาบัน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาลัยนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา และวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

โดยที่แต่ละคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาทุกคณะวิชา มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของคณะวิชา กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อสามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา คณะวิชาของสถาบัน อุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

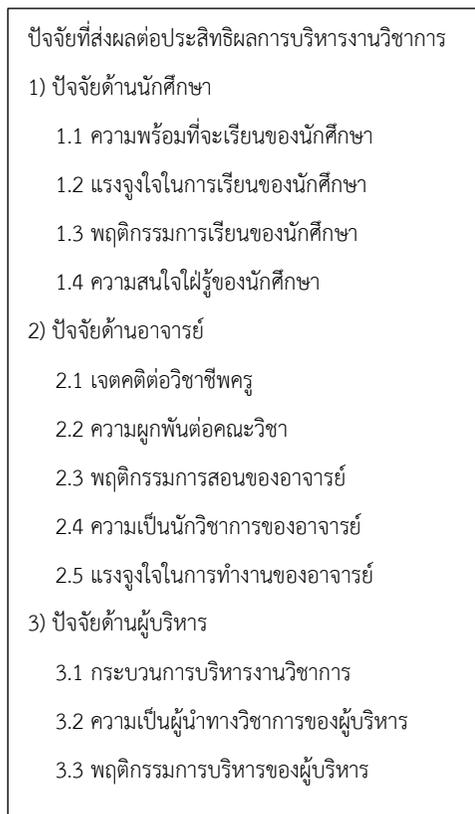
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

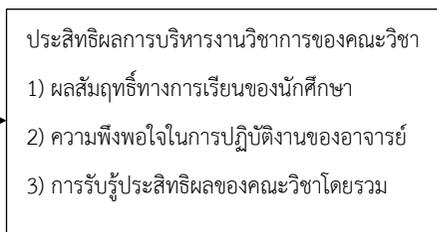
กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา โดยศึกษาแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 2008, น. 291-306) ที่กำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดประสิทธิผลของสถานศึกษา 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ และการรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชาโดยรวม และศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา โดยแบ่งตัวแปรในการศึกษาเป็น 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านนักศึกษา 2) ปัจจัยด้านอาจารย์ และ 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยสังเคราะห์แนวคิดการวิจัยของพิมพอร์ สดเอี่ยม (2547) งานวิจัยของพัลลภ พัวพันธ์ (2553) และงานวิจัยของทรงยศ แก้วมงคล, 2554 มาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ คณะวิชาของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สถาบันกลุ่ม ข) ที่เน้นเปิดดำเนินการสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 14 แห่ง 70 คณะวิชา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะวิชาของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สถาบันกลุ่ม ข) ในปีการศึกษา 2560

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 คณะวิชา การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดย 1) สุ่มสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ร้อยละ 50 จากสถาบันอุดมศึกษา 14 แห่ง ได้สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 8 แห่ง 2) สุ่มคณะวิชาได้คณะวิชา จำนวน 59 คณะวิชา โดยการสุ่มอย่างง่าย

1.3 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ คณะวิชาละ

4 - 10 คน จำนวน 430 คน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

2.1.1 ปัจจัยด้านนักศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา
- 2) แรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา
- 3) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
- 4) ความสนใจใฝ่รู้ของนักศึกษา

2.1.2 ปัจจัยด้านอาจารย์

- 1) เจตคติต่อวิชาชีพครู
- 2) ความผูกพันต่อคณะวิชา
- 3) พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
- 4) ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์
- 5) แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์

2.1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

- 1) กระบวนการบริหารงานวิชาการ
- 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
- 3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร

2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชา ประกอบด้วย

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
- 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์
- 3) การรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชา

โดยรวม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดตัวแปรต้นและตัวแปรตาม จำนวน 1 ชุด ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา คุณภาพของเครื่องมือตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence : IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และทดสอบความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha – coefficient) โดยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเท่ากับ .981 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.989

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ส่งหนังสือและแบบสอบถามถึงคณบดีคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ขอความ

อนุเคราะห์เก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลส่งกลับทางไปรษณีย์ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 50 คนะวิชา คิดเป็นร้อยละ 87.75

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และการวิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า โดยภาพรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่าปัจจัยด้านอาจารย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านนักศึกษา ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านนักศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา รองลงมาคือด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา และความสนใจใฝ่รู้ของนักศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา

1.2 ปัจจัยด้านอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู รองลงมา ด้านความผูกพันต่อคณะวิชาและด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือด้านความเป็นนักวิชาการของอาจารย์

1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า มีตัวแปร 4 ตัวแปร จาก 12 ตัวแปร มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลการ

บริหารงานวิชาการของคณะวิชา อยู่ในระดับสูงมาก โดยค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณเท่ากับ 0.948 และตัวแปรต่าง ๆ สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาได้ร้อยละ 89.90 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชา อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประกอบด้วย แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ (X_9) ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา (X_1) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (X_{10}) และความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ (X_8) ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตัวแปร	b	Std. Error	β	t	p-value
แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ (X_9)	0.438	0.076	0.450	5.749	0.000**
ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา (X_1)	0.270	0.048	0.345	5.599	0.000**
กระบวนการบริหารวิชาการ (X_{10})	0.449	0.080	0.460	5.624	0.000**
ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ (X_8)	-0.183	0.051	-0.247	-3.579	0.001**
ค่าคงที่ (Constant) = 0.092					
R = 0.948; R ² = 0.899; Adj R ² = 0.890; F = 99.976; p-value = 0.000***					

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า โดยภาพรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมากทั้งปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านอาจารย์และปัจจัยด้านผู้บริหาร สามารถอภิปรายผลการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจในการเรียนเป็นพลังกระตุ้นพฤติกรรมให้บุคคลใช้ความสามารถในการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาจารย์ ผู้สอนสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในการจัดการเรียนการสอน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ และแสดงความเชื่อมั่นและชื่นชมความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด

ของ บิกส์และเทลเฟอร์ (Chalmers & Fuller, 2000, citing Big & Telfer, 1897) ได้เสนอแนวทางอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสามารถจูงใจผู้เรียนได้ 4 ประการ คือ

1) การสร้างแรงจูงใจภายในด้วยการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี สร้างความผูกพันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ขณะเดียวกันต้องรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาด้วยเป็นการสื่อสารสองทาง

2) ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะนักศึกษาไม่ชอบรับรู้ฝ่ายเดียว อาจารย์จึงต้องวางแผนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับรายวิชาหรือหัวข้อที่เรียน

3) ให้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กิจกรรมนี้เป็นการส่งเสริมความเป็นกลุ่มในบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีที่สุด

4) พัฒนาสร้างองค์ความรู้ที่ดี ทั้งในด้านความรู้และการเรียน เช่นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำความเข้าใจ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยความรู้ที่เป็นพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้นอาจารย์ต้องจูงใจให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้พื้นฐาน

1.2 ปัจจัยด้านอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู อธิบายได้ว่า เจตคติมีผลต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนที่มีเจตคติต่อวิชาชีพจะมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู จะแสดงออกถึงความชื่นชม มีความเชื่อมั่นในอาชีพครู มีความตระหนักว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อสังคม ทำให้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัลลภ

พัลลภ (2553, น. 186) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงพหุระดับ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครู เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของครูที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ อธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา คณะวิชาจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ตั้งแต่ การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การวางแผนงานวิชาการ การดำเนินการตามแผน การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนางานวิชาการของคณะวิชาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการบริหารงานวิชาการของจิตมา วรณศรี (2557, น. 6 –7) ดังนี้

1) การวางแผน (Plan) เป็นการดำเนินการเพื่อจัดเตรียม แผนงาน ทรัพยากรต่างๆ เพื่อจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

2) การปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมตามแผนงาน ได้แก่ การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้

3) การตรวจสอบ (Check) เป็นการดำเนินงานงานที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุปประเมินผลว่าสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ได้แก่ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล การสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้

4) การปรับปรุง (Act) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตในการดำเนินงานวิชาการได้แก่การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะ การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงและภาวะการณ์ลดจำนวนของนักศึกษา อีกทั้งยังต้องมีการแข่งขันในการพัฒนาประสิทธิภาพเพื่อการคงไว้ซึ่งคุณภาพในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารของคณะวิชาจึงต้องดำเนินงานในคณะวิชาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ 3 ประการ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ และการรับรู้ประสิทธิผลของคณะวิชาโดยรวม จึงเป็นความสำเร็จของการบริหารงานของคณะวิชาในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์อร สดเอี่ยม (2547) ศึกษาวิจัย

เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตของสถาบันราชภัฏ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า มีตัวแปร 4 ตัวแปร จาก 12 ตัวแปร มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ทุกคน เท่ากับ 0.948 และตัวแปรต่างๆ สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาได้ร้อยละ 89.90 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 1)แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ 2) ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ และ 4) ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์

3.1 แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอยู่ในระดับสูงมาก อธิบายได้ว่าแรงจูงใจเป็นพลังที่ชี้และนำไปสู่เป้าหมายในการทำงาน แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ เป็นความต้องการในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถของตนเองเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ บรรลุเป้าหมายเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร และทำให้

งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น แรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคลและองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ จอร์จและเจนส์ (George & Jones, 1999, p. 78) ที่ว่า แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมพ์ อ สดเอี่ยม (2547, น. 297-298) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของอาจารย์ และสอดคล้องกับ พัลลภ พัวพันธ์ (2553, น. 187) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงพหุระดับ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของครูส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงสรุปได้ว่าแรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

3.2 ความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษา เป็นปัจจัยด้านนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอยู่สูงมาก อธิบายได้ว่า ความพร้อมของนักศึกษาประกอบด้วยความพร้อมของสภาพร่างกายและจิตใจที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีวินัยในตนเอง มีสภาพจิตใจที่ดีต่อการเรียน มีสุขภาพร่างกายที่ไม่เจ็บป่วยหรืออุปสรรคต่อการเรียน เป็นคุณลักษณะสำคัญส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาควรได้รับการเตรียมพร้อมก่อนเข้าเรียน การได้รับ

การส่งเสริมจากครอบครัว และการเตรียมตัวก่อนเรียน จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Hoy & Miskel, 2008) และสอดคล้องกับงานวิจัยของมานะ สิ้นธูชานนท์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความพร้อมที่จะเรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพนักเรียน การจัดเตรียมตนเองให้พร้อมเพื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่นักศึกษาสามารถดำเนินการได้เองไม่ต้องขึ้นกับสิ่งใด เพียงแต่ต้องกำกับควบคุมร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะเรียน

3.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอยู่สูงมาก อธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและงานสำคัญของการบริหารงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มีการวางแผนงานวิชาการ การดำเนินการตามแผน การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้ผลการพัฒนาเหล่านั้นเอื้ออำนวยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์ อ สดเอี่ยม (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราช

ภักดิ์ พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ

3.4 ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชาอยู่สูงมาก อธิบายได้ว่า พฤติกรรมของอาจารย์ที่แสดงออกถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทักษะความชำนาญทางวิชาการ ความสนใจเชิงวิชาการ การผลิตและเผยแพร่งานวิชาการ การนำผลงานทางวิชาการไปใช้ และคุณธรรมของความเป็นนักวิชาการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการคณะวิชา ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการ มีจุดเน้นสำคัญ คือ การมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอย่างมาก สถาบันอุดมศึกษาถือว่าเป็นชุมชนของนักวิชาการ (Community of Scholar) ทำหน้าที่ผลิตผลงานทางวิชาการ สร้างนักวิชาการ และใช้ผลงานทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีความเป็นนักวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โคแกน โมเสส และเอล -คาวาส (Kogan, Moses, & El-Khawwas, 1994,p. 1) ที่กล่าวว่า ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพราะแสดงถึงศักยภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ศักยภาพเหล่านี้จะส่งผลต่อการสอน มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ และมีผลต่อการเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ แม้ว่าจากการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ความเป็น

นักวิชาการของอาจารย์ส่งผลทางลบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์แต่ละท่านมีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการขอตำแหน่งทางวิชาการซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับรายวิชาที่รับผิดชอบในการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าความพร้อมที่จะเรียนของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนต้องส่งเสริมและให้นักศึกษาสร้างความพร้อมในการเรียนในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดเตรียมตนเองให้พร้อมเพื่อการเรียน การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียน การจัดเตรียมเวลาและทุนทรัพย์เพื่อการเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนงานวิชาการ การดำเนินงานด้านวิชาการ การกำกับและติดตามผลการดำเนินงานวิชาการ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของคณะวิชาอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของคณะวิชา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์ในรูปแบบต่างๆ เพราะการทำงาน

ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้แต่ละคนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับตัวแปรอื่นๆ ทั้งใน

ระดับนักศึกษา ระดับอาจารย์ผู้สอน และระดับผู้บริหาร เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาในภาคอื่นๆ เพื่อค้นหาคำตอบในลักษณะที่แตกต่างไปจากการวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พัลลภ พัวพันธ์. (2553). *ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2547). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ* (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2554). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554*. เล่ม 128 ตอนพิเศษ 47 ง ราชกิจจานุเบกษา ลง วันที่ 24 เมษายน 2554.
- _____. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558*. เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 259 ง ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558.
- _____. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2661* เล่ม 139 ตอนพิเศษ 199 ง ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2561.
- Chalmers, Denise. & Fuller, Richard. (2000). *Teaching for Learning at University* (2nd ed.). London: Kogan Page.
- George, Jennifer. L. & Jones, Gareth. R. (1999). *Understanding and Managing Organizational Behavior* (2nd ed.). New York: Addison-wesley.
- Hoy K., Wayne & Miskel, Cecil. (2008). *Educational Administration: Theory–Research–Practice* (5th ed.). Singapore: McGraw–Hill.
- Kogan, Maurice. Moses, Ingrid & El-Khawas, Elaine. (1994). *Staffing Higher Education: Meeting New Challenges*. London & Bristol, Pennsylvania: Jessica.